

Regeringens proposition

1977/78:141

om kompetensprov för jägare;

beslutad den 16 mars 1978.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ANDERS DAHLGREN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen anges riktlinjer för ett utvidgat kompetensprov för jägare. Provet, som avses bli infört år 1981, föreslås uppdelat i en teoretisk och en praktisk del. Prov skall i första hand avläggas av den som avser att förvärva vapen för jaktändamål för första gången eller vapen av annan klass än som tidigare innehas.

skjutvapen för jaktändamål skall vara skyldig att förete bevis om genomgången kompetensprov för det slag av skjutvapen som ansökan avser. De jägare, som frivilligt önskar genomgå prov, bör ha möjlighet därtill. Med hänsyn till olika vapentyper föreslår utredningen ett differentierat kompetensprov omfattande både en teoretisk och en praktisk del. Det praktiska provet bör enligt utredningen indelas i tre prov varav ett prov för hagelgevär, ett för kulgevär klass 2, 3 och 4 samt ett prov för kulgevär klass 1.

Utredningen föreslår att statens naturvårdsverk bör vara huvudman för kompetensprovet och ansvara för utformningen av läromedel och provmetoder. Som verkställande organ bör enligt förslaget i första hand anlitas Svenska jägareförbundet och de till detta förbund anknutna länsjaktvårdsföreningarna.

Jaktmarksutredningens förslag har remissbehandlats. Remissinstanserna har överlag ställt sig positiva till förslaget om obligatoriskt kompetensprov för jägare.

Genom beslut i juni 1976 uppdrog regeringen åt statens naturvårdsverk att utarbeta närmare förslag till anordnande av kompetensprov för jägare i huvudsak enligt de riktlinjer som föreslagits av jaktmarksutredningen.

Naturvårdsverket har under detta arbete i vissa delar samrått med representanter för berörda parter i en referensgrupp. I denna grupp har, förutom naturvårdsverket, ingått företrädare för Svenska jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund–Landsbygdens Jägare och rikspolisstyrelsen. Därutöver har en företrädare för en projektgrupp vid socialhögskolan i Göteborg ingått i referensgruppen.

Naturvårdsverket har i juni 1977 till regeringen överlämnat Redovisning av uppdrag rörande utarbetande av förslag till anordnande av kompetensprov för jägare. Efter remiss har yttranden över förslaget avgetts av riksåklagaren (RÅ), rikspolisstyrelsen, kammarkollegiet, statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), naturhistoriska riksmuseet, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen, domänverket, länsstyrelsernas organisationsnämnd, länsstyrelserna i Kronobergs, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Gävleborgs, Jämtlands och Västerbottens län samt Svenska jägareförbundet efter hörande av länsjaktvårdsföreningarna, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Jägarnas Riksförbund–Landsbygdens Jägare, Sveriges länsjaktvårdares förening och Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening.

2 Nuvarande ordning

Enligt 1 § andra stycket lagen (1938:274) om rätt till jakt bör varje jakträttsinnehavare genom ändamålsenlig och efter tillgången på villebråd lämpad jakt ävensom, där så lämpligen kan ske, genom åtgärder för villebrådets skydd och förkovran sörja för bevarandet av ett artrikt och livskraftigt villebrådsbestånd (jaktvård). Enligt 3 § jaktstadgan (1938:279) får jakt inte bedrivas så att villebrådet onödigtvis tillfogas lidande.

Jägaren ansvarar själv för att han har erforderliga kunskaper och färdigheter för jakt. I fråga om jakt med vapen som är lämpat för jakt efter älg eller annat större vilt som statens naturvårdsverk bestämmer (klass 1-vapen) krävs dock att den, som ansöker om tillstånd att inneha sådant vapen, skall ha förvärvat Svenska jägareförbundets älgskyttemärke i brons eller förete bevis om att han uppfyller motsvarande fordringar. För att få Svenska jägareförbundets älgskyttemärke i brons skall jägaren genomgå prov som består av en teoretisk och en praktisk del. Den teoretiska delen avser att kontrollera provtagarens kunskaper om älgjakt och vård av älgstammen. Den praktiska delen avser att pröva vederbörandes skjutförmåga. Bortsett från fordringarna för tillstånd att inneha älgvapen behöver en jägare således inte kunna styrka sina kunskaper om jakt.

Den som ansöker om tillstånd till innehav av annat vapen än sådant som skall ingå i vapensamling eller annars uteslutande används för dekora-tionsändamål eller liknande, skall emellertid visa sig kunna handha sådant vapen ansökan avser. De krav som uppställs för rätten att inneha skjutvapen återfinns i vapenlagen (1973:1176) och vapenkungörelsen (1974: 123). Enligt 9 § vapenlagen får enskild person meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antas att han inte kommer att missbruka det. Beträffande bl. a. jaktvapen som förvärvats på grund av giftorätt eller genom arv eller testamente gäller dock särskilda bestämmelser.

I fråga om lån av jaktvapen gäller enligt 22 § vapenlagen att den som är berättigad att inneha skjutvapen tillfälligt får låna ut vapnet till annan person under vissa villkor. Bland dessa villkor kan nämnas att utlåning endast får ske för kortare tid, högst två veckor, och att vapnet endast får lånas ut för samma ändamål som innehavarens tillstånd avser. Låntagaren skall i princip ha fyllt 18 år. Om tillstånd för enskild att inneha visst slag av skjutvapen enligt särskild föreskrift endast får meddelas den som genom avlagt skytteprov eller på annat sätt ådagalagt att han är lämplig att inneha vapnet, får utlåning av sådant vapen ske endast till den som motsvarar samma krav. Detta gäller dock inte när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana. Enligt 37 § vapenkungörelsen skall vid utlåning av vapen till låntagaren överlämnas intyg om lånet, om inte vapnet uteslutande används i upplåtarens närvaro.

Fråga om tillstånd för enskild person att inneha vapen skall enligt 2 § vapenkungörelsen i första hand prövas av polismyndigheten på den ort där sökanden är kyrkobokförd. Tillstånd att inneha skjutvapen skall enligt 10 § vapenlagen meddelas för särskilt angivet ändamål.

Enligt 48 § vapenlagen meddelas närmare föreskrifter om villkor för tillstånd enligt denna lag av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer. Det ankommer enligt 57 § vapenkungörelsen på rikspolisstyrelsen att meddela ytterligare föreskrifter beträffande tillämpningen av vapenkungörelsen.

3 Statens naturvårdsverks förslag

3.1 Målsättning och målgrupper

I sitt förslag hänvisar statens naturvårdsverk till de av jaktmarksutredningen uttalade skälen till varför ett kompetensprov snarast bör anordnas. Utöver de skäl utredningen anfört vill naturvårdsverket särskilt betona allmänna faunavårdsintressen. Allmänhetens intresse för faunan ökar alltmer, vilket gör det naturligt att också faunans beskattning blir föremål för vidgade överväganden. I takt med den ökande urbaniseringen tycks även förståelsen för jakten i allmänhet minska liksom för jakt som en aktiv naturvård. Jaktens och jägarens ställning i samhället blir därmed också föremål för intensivare granskning.

Målsättningen för provet, sådan den kortfattat formuleras i naturvårdsverkets förslag, är sammanfattningsvis att skapa en grundläggande kunskap hos varje berörd jägare eller innehavare av jaktvapen så att jakten blir mer ekologiskt anpassad och att större hänsyn visas viltet. En sådan kunskap bör också leda till att jakten bättre anpassas till samhällets krav och att större förutsättningar och motivation skapas för vidareutbildning. Målet bör allmänt vara att ge jägaren en samhälls- och serviceinriktad funktion.

Naturvårdsverket har liksom dess referensgrupp tagit fasta på jaktmarksutredningens förslag att varje person som söker tillstånd att inneha skjutvapen för jaktändamål skall vara skyldig att förete bevis om genomgången kompetensprov för det slag av skjutvapen ansökan avser. Liksom jaktmarksutredningen anser verket att det f. n. av framför allt praktiska och ekonomiska skäl inte är möjligt att införa ett obligatoriskt kompetensprov.

Skyldigheten att avlägga kompetensprov föreslås av verket gälla följande målgrupper, nämligen

målgrupp 1: jägare som för första gången förvärvar vapen,

målgrupp 2: jägare som avser att *utöka* sitt vapeninnehav,

målgrupp 3: jägare som avser att *byta ut* vapen som han redan har tillstånd för.

Samtliga jägare som på något sätt avser att förändra sitt vapeninnehav eller för första gången köpa vapen föreslås således komma att omfattas av provet.

Utländska jägare som avser att jaga i Sverige bör enligt förslaget f. n. inte omfattas av skyldigheten att avlägga kompetensprov.

Kravet på kompetensprov föreslås gälla även lån av vapen.

3.2 Förslag till kompetensprov

Naturvårdsverket föreslår att kompetensprovet delas upp i en teoretisk och en praktisk del, som var för sig utformas på sådant sätt att maximala

möjligheter erbjuds provtagaren att anpassa utbildningen till den typ av vapen han avser att förvärva.

Naturvårdsverket lägger fram förslag till ett teoretiskt *grundprov* som är gemensamt för alla kategorier provtagare. Det teoretiska provet föreslås täcka ett antal övergripande områden som skall ge provtagaren kunskap om bl. a. ekologi, biologi, viltvård, skjutvapen och ammunition, jaktlagstiftning och annan lagstiftning av betydelse samt om berörda myndigheter och organisationer.

Naturvårdsverket förordar att man även fortsättningsvis gör viss åtskillnad mellan teoretiska kompetenskrav för klass 1-vapen och andra jaktvapen. Den kompetens som krävs för klass 1-vapen är särskilt anpassad till älgjakten. Eftersom endast klass 1-vapen får användas vid älgjakt bör också det teoretiska kunskapsprovet för sådant vapen skiljas från det teoretiska grundprovet för övriga vapenklasser.

Naturvårdsverket föreslår mot denna bakgrund att ett särskilt teoretiskt *påbyggnadsprov* knyts till grundprovet. Avlagt godkänt påbyggnadsprov skall dock endast krävas av sådana personer som avser förvärva klass 1-vapen.

Naturvårdsverket föreslår att det praktiska provet delas upp i tre olika vapenprov, nämligen ett för *hagelvapen*, ett för *kulvapen klass 2-4* samt ett prov för *kulvapen klass 1*.

Hagelvapenprovet föreslås utformat på sådant sätt att det registrerar provtagarens förmåga att hantera sitt hagelvapen säkert, bedöma avstånd, skjuta mot stillastående och rörliga mål samt välja rätt hagelstorlek och kaliber med hänsyn till det vapen som skall användas och det vilt som skall jagas.

Naturvårdsverket föreslår vidare att ett särskilt precisionsprov för kulvapen anordnas. Detta prov skall i första hand gälla för kulvapen klass 2-4 men skall också kunna krävas av den som avser att förvärva kulvapen klass 1. Verket föreslår således att ett s. k. precisionsprov alltid skall ha avlagts, oavsett vilken typ av kulvapen man avser att förvärva. Provet bör utformas så att det ger en klar uppfattning om bl. a. provtagarens förmåga att skjuta med hög precision, att hantera vapnet på ett säkert sätt samt att välja rätt ammunition.

Beträffande prov för kulvapen klass 1 föreslås att man bygger vidare på de regler som f. n. gäller för denna vapenklass. Provet bör således i huvudsak utformas enligt de regler som gäller för godkänt prov för Svenska jägareförbundets älgskyttemärke i brons. Provet skall syfta till att bedöma provtagarens förmåga att skjuta med precision mot stillastående och mot rörlig älgfigur på 80 m avstånd.

Verket föreslår slutligen periodiskt återkommande skjutprov för den som vill jaga älg. Detta prov skall i princip motsvara den praktiska delen av Svenska jägareförbundets älgskytteprov.

Verket föreslår vidare att proven får avläggas i valfri ordning. Avlagt godkänt prov bör enligt verket gälla tills vidare.

Naturvårdsverket framhåller att detaljutformningen av de teoretiska proven tills vidare måste anstå. Proven skall konstrueras så att de verkligen mäter provtagarens förmåga att omsätta sina kunskaper i praktiken.

3.3 Utarbetande av underlag för provkonstruktion och prov

Naturvårdsverket framhåller vikten av att såväl kursmaterial som prov utformas så att de uppfattas som meningsfulla och praktiskt förankrade. Det är därför angeläget att omfattande samråd sker med framför allt den personal som i dag arbetar med jakt- och viltvård ute på fältet. Personalen hos landets länsjaktvårdsföreningar bör därför beredas möjlighet att påverka provets utformning. På detta sätt erhålls också kännedom om i vilka avseenden jägarnas kunskaper brister, hur vissa moment bör utformas för att kunna genomföras praktiskt etc. Vidare måste enligt verket resurser tillskapas för att möjliggöra utvärderingar av vilka förändringar i fråga om kunskaper, minskat antal olyckor m. m. som sker inom jägarkåren som en följd av kompetensprovet.

Naturvårdsverket framhåller att det studie- och kursmaterial som skall ligga som grund för proven måste vara pedagogiskt utformat. Verket redovisar också ett detaljerat förslag till arbetsplan för framtagning av kursmaterial och prov.

Såväl prov som bakomliggande kursmaterial bör enligt naturvårdsverket prövas omsorgsfullt. Såsom lämplig provverksamhet föreslås någon form av "projekt" som bedrivs i olika faser, nämligen såvitt avser det teoretiska provet utarbetning av underlag för provkonstruktion (kursmaterial) och prov, tester av materialet samt slutgiltig utarbetning av kursmaterial och prov. Verksamheten beräknas medföra behov av viss resursförstärkning vid naturvårdsverket. En *projektledartjänst* med uppgift att effektivt samordna projektet bör inrättas. Vid sidan av projektledaren bör finnas en *referensgrupp*. Resurser måste finnas för att till verksamheten kunna knyta erforderlig *expertis*. De ämnesområden som kompetensprovet skall omfatta föreslås sammanförda till fem huvudområden. För vart och ett av dessa huvudområden bildas en *redaktionsgrupp* om fyra-fem personer under direkt ledning av projektledaren.

Beträffande det praktiska provet föreligger enligt verket redan detaljerade förslag till hur detta prov bör vara upplagt, varför något mer omfattande projekt inte krävs för att utarbeta ett korrekt praktiskt prov.

Innan kompetensprovet genomförs i hela landet anser verket att det upprättade materialet bör prövas under en försöksperiod i vissa län.

3.4 Produktion och distribution av kursmaterial

Naturvårdsverket ser det som angeläget att verket får det yttersta ansvaret för att ta fram underlag för provkonstruktion, kursbeskrivning och prov. Huvudansvaret för kursverksamhet i anslutning till kompetenspro-

vet bör läggas på jägarorganisationerna och studieorganisationerna. Mot denna bakgrund finner verket det naturligt att dessa också ansvarar för distributionen av kursmaterialet. Enligt naturvårdsverket föreligger inga hinder mot att jägarorganisationerna gemensamt eller var för sig svarar för produktion av läromedlen.

3.5 Administration och organisation – ansvarsfördelning

Naturvårdsverket föreslås bära huvudansvaret för kompetensprovet. Verket bör sålunda få utarbeta riktlinjer och underlag för kursmaterial, utarbeta och fastställa prov, svara för produktion av sådana trycksaker som har med proven att göra samt utarbeta direktiv m.m. för provens genomförande. Verket bör vidare bl. a. utarbeta rutiner för rättning av prov och registrering av provtagare samt svara för den ekonomiska planeringen och för utbildning av erforderlig personal, auktorisation av examinators samt tillsyn över den regionala och lokala verksamheten. Svenska jägareförbundet föreslås få ansvaret för det praktiska genomförandet av provet inom de olika verksamhetsområdena. Förbundet och de regionala organen bör svara för att befintliga skjutbanor anpassas till de krav som de praktiska proven ställer och för inköp av materiel m.m. till skjutbanor. Likaså bör jägareförbundet ansvara för övriga praktiska och ekonomiska frågor i förbindelse med kurs- och provverksamheten.

Länsstyrelserna bör enligt verket inte beröras administrativt av kompetensprovets införande och drift.

Naturvårdsverket anser det inte vara möjligt att lägga någon registreringsskyldighet på polismyndigheterna. Verket föreslår i stället att *registrering* av de provtagare som helt eller delvis avlagt kompetensprovet skall ske regionalt hos vederbörande länsjäktvårdsförening.

3.6 Tidsperspektiv

Enligt den av naturvårdsverket föreslagna tidsplanen bör en försöksomgång med praktiska prov inledas den 1 november 1978 och med teoretiska prov den 1 februari 1979. Kompetensprov genomförs i hela landet från den 1 januari 1981. I förslaget finns även en tidsplan för olika moment redovisad.

3.7 Resursbehov

Kostnader för framtagning av kompetensprov beräknas under tre år uppgå till totalt ca 800 000 kr., varav ca 435 000 kr. för projektledaren, vilken föreslås placerad på en tjänst som byrådirektör i F 15. Konsultation

av experter m. fl. beräknas kosta ca 150 000 kr. samt försöksverksamheten ca 200 000 kr. Därutöver tillkommer kostnader för diverse tjänster, förbrukningsmateriel m. m. Medelsbehovet har för dessa kostnader inte specificerats i förslaget.

Diverse initialkostnader för produktion av provblanketter, anvisningar för examinator m. m. samt medel till banmateriel m. m. beräknas uppgå till ca 550 000 kr.

Den av naturvårdsverket föreslagna projektledartjänsten föreslås permanentad inom verket för tiden fr. o. m. den 1 januari 1981. För vissa kontorsgöromål krävs enligt verket härutöver en havltidstjänst som kontorist i lägst lönegrad Fe 1. De löpande årliga kostnaderna härför sedan kompetensprovet införts beräknas uppgå till ca 175 000 kr. Det löpande årliga medelsbehovet för konsulttjänster, förbrukningsmateriel m. m. torde inte komma att överstiga ca 50 000 kr. I ett initialskede torde dock kostnaderna härför komma att uppgå till minst 150 000 kr.

3.8 Finansiering

Naturvårdsverket föreslår att kostnaderna för provet skall bestridas med *avgifter* som provtagarna erlägger i samband med prov, medel ur *jaktvårdsfonden* och *länsälgskadefonderna* samt *statliga anslag*.

Den avgift som provtagaren måste betala får enligt verkets mening inte vara för hög. Kostnaden bör inte sättas högre än 150–175 kr. inberäknat kostnader för kursmaterial. Kostnadstäckningen genom provtagarens egna avgifter – utöver kostnader för kursmaterial – bör därför begränsas till att endast gälla direkta personalkostnader, dvs. arvoden till examinatorer och personal vid skjutbanorna. Naturvårdsverket bör svara för att underlag för årliga beslut om avgiftens storlek finns tillgängligt.

Medel från jaktvårdsfonden bör enligt förslaget i första hand användas för att täcka kostnaderna för framtagning av kompetensprovet. På samma sätt föreslås också kostnaderna i initialskedet för framtagning och produktion av bl. a. vissa blanketter och anvisningar bli täckta. Såväl när det gäller initialkostnaderna som de fr. o. m. år 1981 löpande årliga kostnaderna bör medel ställas till verkets förfogande efter särskild årlig framställning till regeringen.

Medel från länsälgskadefonderna föreslås framför allt få användas till att täcka kostnader för regionala materielbehov till skjutbanor.

Statliga anslag föreslås slutligen finansiera de kostnader som den centrala administrationen och organisationen av kompetensproven medför. Kostnaderna för projektledaren, vilken skall knytas till naturvårdsverket, föreslås kunna täckas med medel över naturvårdsverkets ordinarie stat. Även när det gäller finansieringen av kostnaderna för den tjänst som enligt förslaget fr. o. m. år 1981 bör inrättas hos verket, jämte dithörande kostnader, föreslår verket att det allmänna träder in.

4 Remissyttrandena

Remissinstanserna är genomgående positiva till förslaget om krav på särskilda kompetensprov för jägare. Vissa erinringar av i huvudsak detaljkaraktär har anförts.

4.1 Målsättning och målgrupper

Ingen av remissinstanserna har haft något att erinra mot den uppställda målsättningen. Enligt *Svenska jägareförbundet* innebär den uppställda målsättningen att en ny jägarroll tillskapas vilken kommer att kräva möjlighet till fortbildning. Vidareutbildning kan lämpligen ske över studiecirkelverksamhet. I sammanhanget erinrar förbundet om att studiecirkelverksamhet i ämnet jakt- och viltvård f. n. enligt vissa bestämmelser generellt inte skall vara statsbidragsberättigad. Dessa bestämmelser bör enligt förbundet snarast undanröjas.

RRV, lantbruksstyrelsen, länsstyrelserna i Kronobergs, Gävleborgs och Västerbottens län samt Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare tillstyrker de föreslagna målgrupperna. *RÅ, länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Värmlands län, Svenska jägareförbundet och hörda länsjaktvårdsföreningar, LRF, Sveriges länsjaktvårdares förening och Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening* avstyrker eller ställer sig tveksamma till förslaget om målgrupp 3. Dessa remissinstanser anför i huvudsak följande. Krav på att denna grupp skall genomgå kompetensprov kan utgöra ett hinder mot utbyte av dåliga och från säkerhetssynpunkt farliga vapen. Den som inte tror sig kunna klara kompetensprovet fortsätter i stället att jaga med sitt olämpliga vapen. Enligt *LRF:s* mening bör jägarutbildningen koncentreras till dem vars kompetens det finns särskild anledning att pröva, nämligen de som för första gången avser att förvärva vapen för jaktändamål och de som avser att förvärva vapen av annan klass än han tidigare innehar. Den som vill byta ut ett vapen mot ett annat inom samma vapenklass skall inte behöva genomgå kompetensprov, framhåller förbundet.

Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar utan erinran förslaget att utländska jägare skall undantas från skyldigheten att avlägga kompetensprov. *RÅ* framhåller bl. a. att förslaget ytterligare torde behöva preciseras för att begränsa undantaget till personer som endast tillfälligt besöker riket.

Länsstyrelserna i Kronobergs och Värmlands län, Svenska jägareförbundet och hörda länsjaktvårdsföreningar samt Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening anser att personer, som redan har tillstånd att inneha viss typ av vapen även fortsättningsvis kortfristig skall kunna få låna ett motsvarande vapen utan att behöva förete intyg om genomgången jägarexamen.

4.2 Förslag till kompetensprov

Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar utan erinran förslaget om uppdelning av kompetensprovet i en teoretisk del och en praktisk del. *Statskontoret* ställer sig emellertid allmänt mycket tveksamt till den resurskrävande uppläggningsen. *RRV* påpekar att en analys av vad olika ambitionsnivåer för provverksamheten har för effekter och kostnadskonsekvenser bör ligga till grund för valet av ambitionsnivå.

Den föreslagna uppdelningen av det teoretiska provet i grundprov och påbyggnadsprov har ej heller föranlett erinringar. Beträffande innehållet i det teoretiska provet anser *RA* att jaktlagstiftning och annan lagstiftning bör ges största möjliga utrymme. *Rikspolisstyrelsen* anser att stor vikt bör läggas vid säkerhetsfrågorna, vapenlagstiftning m. m. Liknande synpunkter framförs av *domänverket*. *Naturhistoriska riksmuseet* anför att provet skall omfatta moment som ger gedigen arktunskap, insikt om biotopvårdens betydelse och kännedom om lagar m. m. för jakt, naturvård och djurskydd. *Lantbruksstyrelsen* framhåller bl. a. att jägarna bör meddelas teoretiska och praktiska kunskaper i att tillvarata fällt vilt. *Skogsstyrelsen* förutsätter att samspelet skogsbruk – viltets populationsdynamik behandlas även som samhällets krav på virkesproduktion mot risken för viltskador på skog. Enligt *LRF* bör i provet hänsyn tas till att jakt- och viltvård är en del av det aktiva jord- och skogsbruket. *Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare* framhåller att säkerheten, djurskyddet, lagar och författningar samt viltvården bör prioriteras i proven.

Ingen remissinstans har haft något att erinra mot uppdelningen av det praktiska provet i föreslagna vapengrupper. I fråga om det praktiska provets innehåll avseende hagelgevär ifrågasätter *länsstyrelsen i Gävleborgs län*, åtskilliga *länsjaktvårdsföreningar* och *Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening* om delmomenten val av hagelstorlek och hylslängd bör ingå. Länsjaktvårdsföreningarna uttrycker önskemål att proven skall göras så enkla och så praktiskt betonade som möjligt. Alltför tidskrävande moment bör om möjligt utgå eller förenklas. Flertalet länsjaktvårdsföreningar samt *Sveriges länsjaktvårdares förening* och *Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening* förordar att flyktskytte ingår i delmomentet skott mot rörliga mål.

Synpunkterna rörande kulvapen klass 2–4 har ej mött erinran. Detsamma gäller kulvapen klass 1. Flera länsjaktvårdsföreningar ifrågasätter emellertid nödvändigheten av att avlägga precisionsprovet med kulvapen klass 1. *Svenska jägareförbundet* anser, med instämmande av länsjaktvårdsföreningarna, att obligatoriskt skjutprov för personer som avser delta i jakt med klass 1-vapen snarast bör införas.

Länsstyrelserna i Kronobergs, Göteborgs och Bohus och *Värmlands län*, *Svenska jägareförbundet*, flera länsjaktvårdsföreningar, *LRF* och *Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening* ansluter sig till uppfattningen att

provet bör utformas så att innehållet blir så lättillgängligt som möjligt. Av remissyttrandena framgår vidare bl. a. följande. Teoridelen bör inte göras mera detaljerad och specialinriktad än att den kan vara gemensam för alla jägare. Man måste noga beakta de avsevärt skilda förutsättningar att tillgodogöra sig teoretiska kunskaper som provavläggarna har. Frågorna i den teoretiska delen av provet får inte bli konstlade eller verklighetsfrämmande för den praktiske jägaren. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län rekommenderar att förslaget omarbetas och förenklas innan det läggs till grund för en författningsreglering.

Enligt rikspolisstyrelsen erbjuder en turordning mellan de olika delarna av provet bl. a. stora pedagogiska fördelar. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län vill för sin del rekommendera att teoriprovet föregår det praktiska provet. Övriga remissinstanser har ej framfört erinringar mot förslaget.

Rikspolisstyrelsen anser att ett alternativ med tidsbegränsade prov hade varit önskvärt för att snabbare få en förbättrad kvalitet på landets samtliga jägare. Länsstyrelsen i Gävleborgs län anser att giltighetstiden för avlagt prov bör begränsas till tio år. Övriga remissinstanser har inte anfört några erinringar mot förslaget i denna del.

4.3 Utarbetande av underlag för provkonstruktion och prov

Lantbruksstyrelsen har intet att erinra mot förslaget sätt att ta fram kursmaterial. Styrelsen anser dock att en expert på djurskydd och en expert på livsmedelshygien bör ingå i redaktionsgrupperna. Länsstyrelsen i Kronobergs län understryker vikten av att jägarorganisationerna får medverka i den slutliga utformningen av såväl de praktiska som de teoretiska provens uppläggning och innehåll. Liknande uppfattning framförs av länsstyrelserna i Värmlands och Gävleborgs län samt LRF. Enligt förbundet bör en representant för "medeljägarna" ingå i expertgrupperna. Den organisation som föreslås för framtagande av material m. m. anser Svenska jägareförbundet vara kraftigt överdimensionerad. Förbundet föreslår ytterligare samråd inom en referensgrupp som ytterligare preciserar de allmänna riktlinjerna för jägarexamen, utarbetar översiktligt förslag till det praktiska provets olika moment m. m. I sammanhanget betonar förbundet, liksom länsjaktvårdsföreningarna och Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare, att en mycket lång erfarenhet av utbildnings- och provverksamhet finns inom organisationerna. Sedan ett antal år tillbaka finns även kurspaket inom centrala avsnitt av jakt- och viltvården. Vunna erfarenheter och befintligt material bör kunna utnyttjas vid framtagning av provmaterial, vilket medför besparingar såväl kostnads- som tidsmässigt.

Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar utan erinran naturvårdsverkets förslag att det upprättade materialet bör prövas under en försöksperiod i vissa län.

4.4 Produktion och distribution av kursmaterial

Naturhistoriska riksmuseet förutsätter att undervisningsmaterial i ekologi, naturvård, artkunskap etc. produceras i samråd med andra organisationer och myndigheter som företräder dessa ämnesområden. Enligt *Svenska jägareförbundet* och *länsjaktvårdsföreningarna* bör kursmaterialproduktionen vara fri och kursmaterialets utformning och innehåll styras av de anvisningar som naturvårdsverket ger beträffande provets innehåll och kravnivå. Vissa länsjaktvårdsföreningar anser att naturvårdsverket inte skall godkänna utan endast kunna rekommendera kursmaterial. *LRF* framhåller att produktion av läromedel bör kunna ske genom jägarorganisationerna.

4.5 Administration och organisation – ansvarsfördelning

RÅ ifrågasätter om inte de arbetsuppgifter som föreslås ankomma på de regionala jägarorganisationerna bör fullgöras både av Svenska jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare. Liknande synpunkter framförs av *statskontoret* samt *länsstyrelserna i Kronobergs och Gävleborgs län*. Statskontoret anser att länsstyrelserna bör ges ett regionalt tillsynsansvar. *RRV* framhåller bl. a. att Svenska jägareförbundet erhåller en myndighets utövande funktion utan att ha klar ställning som myndighet varför andra organisatoriska lösningar bör övervägas närmare, t. ex. att regional eller lokal myndighet får ansvaret för kompetensprovningen. Liknande synpunkter framförs av *länsstyrelsen i Jämtlands län*. *Länsstyrelsen i Värmlands län* framhåller bl. a. att den ansvarsfördelning som tillämpas i dag skall gälla även kompetensprovet samt föreslår att så stor del som möjligt av verksamheten – administrativt och organisatoriskt – sker i Svenska jägareförbundets regi. *Länsstyrelsernas organisationsnämnd* och *länsstyrelsen i Jämtlands län* ansluter sig till naturvårdsverkets inställning att länsstyrelserna inte bör beröras av kompetensprovets införande och drift. *Svenska jägareförbundet* framhåller bl. a. att naturvårdsverket inte skall ansvara för de ekonomiska rutiner som måste utarbetas för provet. I stället bör varje organisation svara för sin del av den ekonomiska planering som utförs i lokala och regionala organisationer. Om naturvårdsverket skulle utöva tillsyn över de regionala och lokala organisationerna och deras verksamhet medför detta enligt förbundet antingen att dessa organisationer får två överinstanser med de komplikationer detta kan medföra eller att jägareförbundet skulle nödgas lämna ifrån sig den beslutanderätt över verksamheten som stadgemässigt och enligt normal föreningsrättslig praxis tillkommer förbundet. Liknande synpunkter framförs av skilda *länsjaktvårdsföreningar* och *Sveriges länsjaktvårdares förening*. *Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare* kan inte acceptera naturvårdsverkets förslag om provens praktiska genomförande. Naturvårdsverkets förslag ger, enligt *Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare*, Svenska jägareför-

bundet totalt monopol på utbildning och utfärdande av kompetensbevis. Med naturvårdsverkets förslag återstår enligt förbundet endast att lägga ner verksamheten vid förbundets utbildnings- och skytteanläggningar, varav många är nybyggda och av högsta internationella klass. De båda jägarorganisationerna bör enligt förbundet på lika villkor och i frivilligt samarbete genomföra utbildningsarbetet. Härför bör likvärdiga bidrag utgå. Skulle tidigare ställningstagande av riksdagen lägga hinder i vägen bör frågan om jaktens administration och organisation tas upp till omedelbart övervägande och lösas innan frågan om jägarutbildning och kompetensprov avgörs.

Statskontoret ifrågasätter lämpligheten av att naturvårdsverket skall svara för auktorisation av examinörer och föreslår att uppgiften i stället delegeras till länsstyrelserna. *Svenska jägareförbundet* liksom *länsjaktvårdsföreningarna* finner det naturligt att polismyndigheten alternativt länsstyrelsen auktoriserar examinörerna. Även *länsstyrelsen i Värmlands län*, *Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare* och *Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening* anser att polismyndigheten bör auktorisera examinörer.

Statskontoret ställer sig tveksamt till inrättandet av nya personregister och föreslår att registrering bör ske hos polisen i samband med att vederbörande söker licens för jaktvapen. *Länsstyrelsen i Gävleborgs län* ifrågasätter om inte centralt eller regionalt datorstöd skulle kunna utnyttjas för registrering av genomfört kompetensprov. Liknande synpunkter framförs av *Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare*. *Svenska jägareförbundet* tillstyrker naturvårdsverkets förslag och framhåller att det bör vara varje lokal jaktvårdssammanslutning obetaget att på lämpligt sätt registrera och arkivera prov.

4.6 Tidsperspektiv

Remissinstanserna lämnar i allmänhet den i förslaget angivna tidsplanen utan erinran. *Svenska jägareförbundet* och flera *länsjaktvårdsföreningar* framhåller att tidsplanen bör kunna hållas om produktionen av prov- och kursmaterial förenklas. Vissa *länsjaktvårdsföreningar* anser tiden för knapp med hänsyn till det omfattande förberedelsearbetet lokalt och regionalt.

4.7 Resursbehov

Statskontoret ställer sig tveksamt till förslaget att inrätta en särskild projektledartjänst på heltid inom naturvårdsverket för utvecklingsarbetet. En permanentning av tjänsten som föreslås synes inte motiverad då huvuddelen av insatsen torde vara av engångskaraktär. *Svenska jägareförbundet* och *länsjaktvårdsföreningarna* anser att personalförstärkningar regionalt och lokalt inom förbundet är en absolut förutsättning för provens

genomförande. Sveriges länsjaktvårdskonsulenters förening anför liknande synpunkter.

4.8 Finansiering

Statskontoret anser att kostnaderna för kompetensprovet i sin helhet bör bäras av jägarna. Även RRV anser att provet bör helt finansieras med avgifter och inte med statliga medel. Länsstyrelsen i Kronobergs län och LRF kan inte tillstyrka att medel ur länsälgskadefonderna tas i anspråk eftersom dessa medel behövs för att ersätta älgskador på gröda. Enligt Svenska jägareförbundet bör examinanden betala kostnaden för eget kursmaterial, material som förbrukas under utbildningsskedet m.m. samt för själva examen. Medel ur jaktvårdsfonden och älgskadefonderna bör få utnyttjas för nybyggnad och komplettering samt upprustning av provbanor, lokalhyror, utbildning av lokala och regionala funktionärer, m.m. Allmänna medel bör enligt förbundet täcka naturvårdsverkets kostnader i anledning av verkets medverkan i förberedelser, administration och organisation av jägarexamen.

5 Föredraganden

I betänkandet (SOU 1974:80–81) Jaktmarker har jaktmarksutredningen i ett särskilt avsnitt behandlat frågan om kompetensprov för jägare. Utredningen har därvid föreslagit att den som vill utöva jakt bör genomgå prov som visar att han besitter sådana teoretiska och praktiska kunskaper att han kan bedriva väl anpassad och säker jakt samt ett meningsfullt viltvårdsarbete. Vid remissbehandlingen av jaktmarksutredningens betänkande mottogs förslaget om obligatoriskt kompetensprov för jägare genomgående positivt av remissinstanserna. Regeringen uppdrog i juni 1976 åt statens naturvårdsverk att utarbeta närmare förslag till anordnande av kompetensprov för jägare i huvudsak enligt de riktlinjer som föreslagits av jaktmarksutredningen.

Naturvårdsverket har i juni 1977 redovisat uppdraget som i vissa delar utförts i samråd med en referensgrupp med företrädare för berörda parter. Målsättningen för provet bör enligt naturvårdsverket vara att skapa en grundläggande kunskap hos varje jägare eller innehavare av jaktvapen så att jakten blir mer ekologiskt anpassad och att större hänsyn visas viltet. En sådan kunskap bör också leda till att jakten bättre anpassas till samhällets krav och att större förutsättningar och motivation skapas för vidareutbildning.

I övrigt innebär naturvårdsverkets förslag i huvudsak följande.

Kompetensprovet föreslås omfatta tre målgrupper, nämligen

- grupp 1. jägare som för första gången förvärvar vapen,
- grupp 2. jägare som avser utöka sitt vapeninnehav samt
- grupp 3. jägare som avser byta ut vapen som han redan betrotts inneha.

Kravet på kompetensprov föreslås gälla även lån av vapen.

Utländska jägare som avser bedriva jakt i Sverige föreslås undantagna från skyldigheten att avlägga kompetensprov.

Innan kompetensprovet genomförs bör det enligt naturvårdsverket prövas under en försöksperiod i vissa län. Kompetensprovet bör därefter genomföras i hela landet fr. o. m. den 1 januari 1981.

Enligt naturvårdsverket bör kompetensprovet omfatta såväl en teoretisk som en praktisk del. Det teoretiska provet bör omfatta dels ett grundprov som skall avläggas av samtliga tre målgrupper, dels ett särskilt påbyggnadsprov för den som förvärvar klass 1-vapen. Påbyggnadsprovet bör utformas på sådant sätt att en kontroll görs av de kunskaper som särskilt krävs för att få jaga älg.

Det praktiska provet bör delas upp i tre olika vapenprov avseende vapengrupperna hagelvapen, kulvapen klass 2-4, dvs. vapen för jakt efter småvilt såsom rådjur, räv, fågel m. m., samt kulvapen klass 1, dvs. vapen som företrädesvis används vid älgjakt. För alla typer av kulvapen föreslås ett gemensamt precisionsprov. Därutöver föreslås ett särskilt prov för kulvapen klass 1.

Naturvårdsverket framhåller att detaljutformningen av de teoretiska proven tills vidare måste anstå. Verket finner vidare det svårt att f. n. ange det antal moment som skall ingå i det praktiska provet. De teoretiska och de praktiska proven föreslås få avläggas i valfri ordning. Avlagt godkänt prov skall gälla tills vidare.

Det teoretiska provet och materialet härför bör enligt naturvårdsverket tas fram inom ramen för ett projekt. En projektledartjänst för att samordna projektet bör inrättas inom naturvårdsverket. Vid sidan av projektledaren bör finnas en referensgrupp och särskild expertis.

Naturvårdsverket föreslås få huvudansvaret för kompetensprovet. Verket skall därvid bl. a. utarbeta riktlinjer och underlag för kursmaterial, fastställa prov, svara för den ekonomiska planeringen, auktorisera examinators samt utöva allmän tillsyn av verksamheten. Svenska jägareförbundet föreslås få ansvaret för det praktiska genomförandet av provet inom länen. Förbundet bör vidare enligt förslaget bl. a. utbilda examinators, handledare och banpersonal samt regionalt och lokalt svara för att proven kan genomföras. Förbundets uppgift bör också vara att rätta avlagda prov och utfärda bevis om avlagt kompetensprov. Registrering av de provtagare som helt eller delvis avlagt kompetensprovet bör enligt naturvårdsverket ske regionalt hos vederbörande länsjaktvårdsförening.

Kostnader för att ta fram kompetensprov under tre år (1978-1980) beräknas uppgå till ca 800 000 kr. Kostnaderna avser projektledarens lön inkl. sociala avgifter m. m., konsulter och testverksamhet. Härutöver kommer ej närmare angivna kostnader för diverse tjänster, förbrukningsmaterial m. m. Diverse initialkostnader för produktion av provblanketter, anvisningar för examinators m. m. samt banmateriel beräknas uppgå till

ca 550 000 kr. Verket föreslår att projektledartjänsten permanentas inom verket fr. o. m. år 1981. För vissa kontorsgöromål erfordras härutöver en halvtidstjänst som kontorist. De löpande årliga kostnaderna för verksamheten sedan provet införts år 1981 har av verket beräknats till ca 225 000 kr. räknat i 1977 års penningvärde.

Kostnaderna för provet föreslås av verket bära täckas genom dels avgifter som provtagarna betalar då de avlägger prov, dels medel ur jaktvårdsfonden och länsälgskadefonderna och dels statliga anslag. Provtagarens avgifter skall, utöver kostnaden för kursmaterial, begränsas till att gälla endast arvoden till examinatore och personal vid skjutbanor. Kostnaden för provtagaren bör enligt verket inte få bli högre än 150–175 kr. Medel från jaktvårdsfonden föreslås i första hand få användas för att täcka kostnaderna för framtagning av kompetensprovet m. m. Medel från länsälgskadefonderna föreslås framför allt få användas till att täcka regionala materielbehov till skjutbanor. Statliga anslag föreslås slutligen finansiera de kostnader som den centrala administrationen och organisationen av kompetensprovet medför. Kostnaderna för projektledaren föreslås sålunda få täckas med medel över naturvårdsverkets ordinarie stat. Den tjänst som föreslås inrättad inom verket fr. o. m. år 1981 bör enligt förslaget likaså finansieras genom budgetmedel.

Naturvårdsverkets förslag har remissbehandlats. Remissinstanserna är eniga om behovet av särskilda kompetensprov för jägare och tillstyrker allmänt verkets förslag till mål för provet. Den av verket föreslagna utformningen av provet godtas i huvudsak av remissinstanserna. Erinringar och avvikande meningar framförs dock av några remissinstanser.

Även enligt min mening bör kompetensprov för jägare införas. I likhet med jaktmarksutredningen anser jag att ett krav på goda kunskaper hos jägarna om jakt och jaktutövning kan motiveras från såväl jakt- och viltvårdssynpunkter som från allmänna säkerhetssynpunkter.

Jakt- och viltvård kräver insikt i samspelet mellan viltarterna och deras miljö. I detta ingår också krav på kunskaper om vilka förbättringar av viltets miljö som kan öka viltförekomsten i markerna och kännedom om hur sådana åtgärder kan samordnas med ett rationellt jord- och skogsbruk. För att jakt skall kunna bedrivas på ett sätt som tillgodoser både allmänna och enskilda intressen är det nödvändigt att varje jägare även har en grundläggande artkännedom och en väl anpassad jaktteknik. Villebrådet får självfallet inte onödigtvis tillfogas lidande. Av stor betydelse är vidare sådana insikter i säkerhetsfrågor som kan minska riskerna för olyckor och olyckstillbud i samband med jakt.

De svenska jägarna besitter i regel goda jaktliga kunskaper. De utför också ett betydelsefullt viltvårdsarbete som ofta har sin grund i ett stort allmänt naturvårdsintresse. Såsom framhållits av bl. a. jaktmarksutredningen har det emellertid skett en förskjutning av jägarkårens rekryteringsunderlag från landsbygden till tätorterna vilket ofta kan innebära att

den som vill bedriva jakt inte har samma naturliga möjligheter som tidigare att förvärva nödvändiga erfarenheter och kunskaper på jaktens område. Det är därför angeläget att jägarna tillförs kunskaper om den utveckling som sker när det gäller jaktteknik och får kännedom om de rön som görs inom viltforskningen. Ett kunskapsprov bör verksamt kunna bidra till att öka jägarnas kunskaper om jakt- och viltvård och kan hos allmänheten öka insikten om jägarnas betydelse för vilt- och naturvården.

Jag delar naturvårdsverkets uppfattning att ett kompetensprov bör införas år 1981 efter viss försöksverksamhet.

Naturvårdsverket har föreslagit att samtliga jägare som avser att på något sätt förändra sitt vapeninnehav eller för första gången köpa vapen skall omfattas av provet. Åtskilliga remissinstanser har emellertid avstyrkt förslaget om att den som redan har ett vapen inom en viss vapenklass och som endast vill skaffa annat vapen inom samma vapenklass skall omfattas av provet. Enligt min mening bör provet av främst praktiska skäl i första hand inriktas på dem vars kompetens det finns särskild anledning att pröva. Provet bör således tills vidare omfatta dem som avser att förvärva vapen för jaktändamål för första gången eller vapen av annan vapenklass än som tidigare innehas. Det bör ankomma på regeringen att meddela föreskrifter om vilka kategorier jägare provet bör omfatta och i vad mån utlåning av vapen bör få ske.

Flertalet remissinstanser ställer sig positiva till en uppdelning av kompetensprovet i en teoretisk och en praktisk del. Även jag finner denna uppdelning ändamålsenlig.

Ingen remissinstans har haft något att erinra mot den föreslagna uppdelningen av den teoretiska provdelen i ett grundprov och ett påbyggnadsprov. Jag bedömer också för egen del denna uppdelning som lämplig och praktisk. Vad gäller grundprovet har verkets preliminära förslag om vilka ämnesområden som skall ingå i kompetensprov föranlett flera remissinstanser att framföra synpunkter på provens innehåll och omfattning. För egen del anser jag att jakt- och viltvård, artkännedom, lagar och författningar, säkerhetsfrågor samt djurskydd bör ägnas särskild uppmärksamhet. Jag vill samtidigt understryka vikten av att proven inte blir alltför omfattande och teoretiska. De bör utformas så att de i princip kan vara gemensamma för alla kategorier av jägare.

Det bör ankomma på regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om provens utformning.

Remissinstanserna har inte haft något att erinra mot den föreslagna uppdelningen av det praktiska provet. Jag kan också för egen del tillstyrka vad naturvårdsverket föreslagit härom. Förslaget att det praktiska provet för kulvapen skall utformas som ett för samtliga kulvapenklasser gemensamt prov, s. k. precisionsprov, finner jag välmotiverat. Eftersom verkets förslag i denna del måste betraktas som preliminärt är jag f. n. inte beredd att närmare gå in på dessa frågor men förutsätter att provet utformas i samråd med berörda parter.

Praktiskt taget samtliga remissinstanser har godtagit naturvårdsverkets förslag om att proven skall gälla tills vidare. Jag tillstyrker förslaget. Liksom f. n. bör dock prov för kulvapen klass 1 inte ha avlagts alltför lång tid före licensansökan. Naturvårdsverkets förslag om ett periodiskt återkommande skjutprov för kulvapen klass 1 avser jag att ta upp i annat sammanhang.

Naturvårdsverket har ingående redogjort för hur kursmaterial för provkonstruktion och prov skall utarbetas. I likhet med flera remissinstanser anser jag för egen del att förslaget i denna del förefaller omfattande och resurskrävande. Dessa frågor bör ytterligare prövas.

Såsom framgår av remissyttrandena från jägarorganisationerna finns inom dessa en mycket lång erfarenhet av utbildnings- och provverksamhet för personer som vill förvärva kompetensbevis för kulvapen klass 1. Vidare finns sedan ett antal år tillbaka kurspaket som behandlar centrala avsnitt av jakt- och viltvården. Kursmaterialet har använts vid studier i studiecirkel och av enskilda. Enligt min mening bör de vunna erfarenheterna och befintligt material kunna utnyttjas vid framtagning av provmaterial för kompetensprovet. Detta torde även medföra såväl kostnads- som tidsbesparingar. De av naturvårdsverket föreslagna åtgärderna för framtagning av provmaterialet kan härigenom även starkt begränsas. Det bör ankomma på regeringen eller efter regeringens bemyndigande naturvårdsverket att efter samråd med bl. a. jägarorganisationerna slutligt fastställa provets utformning.

Jag delar verkets uppfattning att det framtagna provmaterialet bör prövas under en försöksperiod. Härigenom kan erfarenheter samlas och såväl de teoretiska som de praktiska provens utformning utvärderas innan kompetensprovet obligatoriskt införs fr. o. m. år 1981. Försöksverksamheten bör förläggas till sådana län där de praktiska förutsättningarna för försöksverksamhet är särskilt goda. Prov som avlagts under försöksperioden bör gälla även därefter.

I likhet med vissa remissinstanser anser jag att kursmaterialproduktionen bör vara fri. På grundval av de krav som senare kommer att fastställas skall vem som helst, oavsett om det är någon av jägarorganisationerna, studieförbund eller enskild, kunna producera kursmaterialet.

Åtskilliga remissinstanser har framfört erinringar mot den föreslagna administrativa och organisatoriska ansvarsfördelningen. Flera av remissinstanserna ifrågasätter om inte de arbetsuppgifter som föreslås ankomma på de regionala jaktvårdsorganen bör fullgöras av båda jägarorganisationerna. Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare motsätter sig naturvårdsverkets förslag om provens praktiska genomförande, vilket enligt förbundet innebär att Svenska jägareförbundet ges monopol på utbildning och utfärdande av kompetensbevis. Båda jägarorganisationerna bör enligt Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare på lika villkor och i frivilligt samarbete genomföra utbildningsarbetet.

För egen del anser jag att sakliga skäl talar för att de resurser som finns såväl inom Svenska jägareförbundet som inom Jägarnas Riksförbund-Landsbygdens Jägare bör tas i anspråk vid provens genomförande. Bl. a. de praktiska proven torde kräva att även det senare förbundets skjutbanor kan utnyttjas. I fråga om verksamheten med kompetensprov för kulvapen klass 1 är för övrigt detta förbund behörigt att bl. a. utfärda kompetensbevis. Enligt min mening bör båda jägarorganisationerna i samarbete svara för provens praktiska genomförande på fältet. De bör därvid på lika villkor erhålla bidrag ur jaktvårdsfonden för den verksamhet som de utför i anledning av kompetensprovet.

Vad jag nu har sagt innebär inte att nuvarande ansvarsfördelning på jaktens område ändras. De frågor som berör jaktens administration och organisation kommer att behandlas av den i mars 1977 tillsatta jakt- och viltvårdsberedningen eller i annat sammanhang.

Liksom flera remissinstanser anser jag att polismyndigheten bör utse examinatore. Eftersom personkännedom är betydelsefull i detta sammanhang bör den lokala polismyndigheten inom det distrikt där examinators skall ha sitt verksamhetsområde besluta om auktorisation. Examinator bör utses på ansökan eller förslag av jägarorganisationerna. Dessa bör i samråd kunna besluta om och föreslå vilken eller vilka som bör vara examinators inom ett visst distrikt. Vad gäller registrering av avlagt godkänt prov bör sådan enligt min mening ske hos polisen i samband med ansökan om licens. Även i dessa hänseenden bör föreskrifter meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Som tidigare nämnts förordar jag att obligatoriska kompetensprov införs i hela landet fr. o. m. år 1981. En förutsättning härför är självfallet att de praktiska förutsättningarna då föreligger.

Några remissinstanser anser att kostnaderna för provet jämte tillsynen helt bör finansieras genom avgifter. Jag delar i princip denna uppfattning. Provtagaren bör själv betala kostnaden för eget kursmaterial och annat material, som förbrukas under utbildningen. Vidare skall provtagaren erlägga avgift för själva provet. Avgiften skall täcka framför allt ersättning till examinators, registreringskostnader och kostnader för provmaterial som förbrukas vid provtillfället. Det bör ankomma på regeringen eller myndighet regeringen bestämmer att meddela de föreskrifter som kan behövas i fråga om avgift i samband med provet.

Enligt förslaget bör medel ur jaktvårds- och älgskadefonderna i första hand användas till att täcka kostnader för framtagning av kompetensprovet resp. kostnader för regionala materielbehov till skjutbanor. Det ankommer på regeringen att besluta om vilka kostnader som skall täckas med medel ur jaktvårds- och älgskadefonderna.

Naturvårdsverket bör svara för den centrala administrationen och organisationen av kompetensprovet. Jag är emellertid inte beredd att föreslå att verket nu ges ytterligare resurser för detta ändamål. Stor restriktivitet

råder för all offentlig verksamhet vad gäller nya åtaganden. Kostnaderna för central administration torde därför få täckas inom ramen för naturvårdsverkets befintliga resurser. Därjämte bör jaktvårdsfonden kunna utnyttjas, särskilt vad gäller kostnader för utformning av kompetensproven och övriga förberedelser. Det ankommer på regeringen att besluta i denna fråga efter framställning av naturvårdsverket.

6 Hemställan

Under återopande av det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna de riktlinjer för kompetensprov för jägare som jag har förordat.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

